

- удаљеност фарме од водних подручја, рибака, мочвара, језера или ријека гдје се окупљају водене птице селице;
- локација перадарских фарми у подручјима са високом густином птица селица, посебно водених птица;
- перад или друге птице у заточеништву које се држе на отвореним фармама или било којим другим просторима у којима се додир између дивљих птица и перади или других птица у заточеништву не може спријечити у довољној мјери.

II ДИО

Фактори додатног ризика за ширење вируса унутар фарме и са фарме на фарму:

- локација перадарске фарме у подручјима са високом густином перадарских фарми;
- интензитет премјештања перади и других птица у заточеништву, возила и лица на и из фарми и други посредни и непосредни контакти међу фармама.

ПРИЛОГ II

Мјерила која треба уважити приликом примјене мјера утврђених чланом 4. на комерцијалним фармама

- унос хране и воде смањен за више од 20%,
- производња јаја смањена за више од 5% више од два дана,
- стопа смртности животиња виша од 3% у року од седам дана,
- сваки клинички знак или посмртна лезија који упућују на инфлуенцу птица.

"Е"

На основу члана 15. став 2. Закона о ветеринарству у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 34/02) и члана 17. Закона о Вјећу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), Вјеће министара Босне и Херцеговине, на приједлог Уреда за ветеринарство Босне и Херцеговине, на 110. сједници, одржаној 23. октобра 2014. године, донјело је

ПРАВИЛНИК О BIOSIGURNOSNIM MJERAMA ZA SMANJENJE RIZIKA OD PRIJENOSA VISOKO PATOGENE INFLUENCE PTICA S PTICA KOJE ŽIVE U DIVLJINI NA PERAD I DRUGE PTICE U ZATOČENIŠTVU

Члан 1.

(Предмет)

Овим Правилником утврђују се мјере биолошке сигурности за смањење ризика од пријеноса високо патогене инфлуенце птица коју узрокује вирус инфлуенце А подврсте H5N1 с птица које живе у дивљини на перад и друге птице у затоцеништву, те осигурава систем раног откривања у подручјима посебног ризика, као и увјети за стављање у промет гажене перади намињене за обнову популације слободноживуће дивљаји.

Члан 2.

(Дефиниције)

За потребе овог Правилника примјењују се слjedeће дефиниције:

- a) "перад" су kokoši, ćurke, perlinke, patke, guske, prepelice, golubovi, fazani i jarebice i nojevi (Ratitae) uzgajani ili držani u zatočeništvu radi rasploda,

proizvodnje mesa ili jaja za ljudsku potrošnju ili radi obnove populacije slobodnoživuće divljači;

- b) "proizvodna perad" je perad stara 72 sata ili više, uzgajana radi proizvodnje mesa i/ili jaja za ljudsku potrošnju ili obnove populacije slobodnoživuće divljači;

- c) "slobodnoživuća divljač" su divlje ptice koje se love radi ljudske potrošnje.

Члан 3.

(Мјере биолошке сигурности)

- (1) Узимајући у обзир мјерила и факторе ризика из Прилога I. овог Правилника, надлежни органи у БиХ подузимају прикладне и изведиве мјере за смањење ризика од пријеноса високо патогене инфлуенце птица коју узрокује вирус инфлуенце А подврсте H5N1 (у даљњем тексту "инфлуенца птица") с птица које живе у дивљини на перад и друге птице у затоцеништву.
- (2) Оvisно о специфичној епидемиолошкој ситуацији, мјере из става (1) овог члана посебно су усмјерене на:
 - a) спрјечавање посредног и непосредног контакта птица које живе у дивљини, посебно водених птица, с перади и осталим птицама, а посебно паткама и гускама,
 - b) одвајање домаћих патка и гусака од остале перади.
- (3) Надлежни инспекцијски органи ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине дужни су осигурати да се провере здравља животиња на перадарским фармама проводе у складу с одредбама овог Правилника.
- (4) Мјере из става (1) овог члана и систем надзора који се проводи у складу с одредбама члана 4. Правилника о мјерама за сузбијање и контролу инфлуенце птица ("Службени гласник БиХ", број 35/10) је потребно редовно прилагођавати на подручјима која су идентифицирана као нарочито ризична за унос инфлуенце птица, а у циљу прилагођавања промјенама епидемиолошке и орнитолошке ситуације.

Члан 4.

(Систем раног откривања)

- (1) Уред за ветеринарство Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уред), у сарадњи с надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, узимајући у обзир мјерила из Прилога II. овог Правилника, уводе систем раног откривања на подручјима за која се утврди да су посебно ризична за унос инфлуенце птица.
- (2) Систем раног откривања намињен је брзој пријави било каквог знака инфлуенце код перади и других птица у затоцеништву које власници или чувари упућују надлежним органима у складу с посебним прописима којима је регулирано ово подручје.

Члан 5.

(Мјере забране)

- (1) Надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине дужни су осигурати да су слjedeће активности забрањене у подручјима њихове надлежности а за која је утврђено да су у повећаном ризiku од уношења инфлуенце птица у складу с одредбама члана 3. овог Правилника:
 - a) држање перади на отвореном без непотребног задржавања;
 - b) употребе ванjsких резервоара воде за перад;
 - c) давање воде перади поријеклом од површинских водених резервоара који су доступни дивљим птицама;
 - d) употребе птица из реда Anseriformes и Charadriiformes као птица мамача.
- (2) Надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине дужни су забранити заједничко држање перади и других птица на тржницама, изложбама, сајмовима и другим културним догађајима.

Član 6.
(Odstupanja)

Bez obzira na odredbe člana 5. ovog Pravilnika, nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine mogu odobriti sljedeće aktivnosti:

- a) držanje peradi na otvorenom uz uslov da se hranjenje i napajanje peradi obavlja u zatvorenom prostoru ili pod zaklonom koji na zadovoljavajući način sprječava slijetanje divljih ptica i na taj način sprječavaju kontakt divljih ptica s hranom i vodom namijenjenom za perad;
- b) upotreba vanjskih rezervoara za vodu ukoliko je ista neophodna iz razloga dobrobiti životinja za određenu perad i koja je na prikladan način zaštićena protiv divljih vodenih ptica;
- c) korištenje vode iz površinskih voda koja je dostupna divljim vodenim pticama nakon tretmana koji osigurava inaktivaciju mogućeg virusa influence ptica;
- d) upotreba ptica mamaca:
 - 1) od strane držatelja ptica mamaca koji su registrirani od strane nadležnih organa entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, pod striktnim nadzorom nadležnih organa i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine za privlačenje divljih ptica namijenjenih za uzimanje uzoraka u skladu s programom nadzora influence ptica, istraživačkim projektima, ornitološkim studijama ili bilo kojim drugim aktivnostima odobrenim od strane nadležnih organa u Bosni i Hercegovini; ili
 - 2) u skladu s prikladnim biosigurnosnim mjerama, što uključuje:
 - označavanje pojedinačnih ptica mamaca prstenovanjem;
 - provođenje specifičnog sistema nadzora za ptice mamce;
 - vođenje evidencija i izvještavanje o zdravstvenom statusu ptica mamaca i laboratorijsko testiranje na influencu ptica u slučaju smrti takvih ptica i na kraju perioda upotrebe u područjima identificiranim kao područja povećanog rizika za unošenje influence ptica;
 - striktno odvajanje ptica mamaca i domaće peradi te drugih ptica u zatočeništvu;
 - čišćenje i dezinfekcija transportnih sredstava i opreme korištene za transport ptica mamaca i za puteve u područja gdje se ptice mamci postavljaju;
 - ograničenje i kontrola kretanja ptica mamaca naročito u cilju sprječavanja kontakta s različitim otvorenim vodama;
 - razvijanje i implementacija vodiča za dobru biosigurnosnu praksu s detaljnim mjerama navedenim u prethodnim stavkama;
 - implementacija sistema izvještavanja o podacima prikupljenim kroz provođenje mjera opisanih u prve tri stavke.

Član 7.

(Smjernice za dobru praksu biosigurnosti za perad namijenjenu obnovi uzgoja)

Ured i nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, u saradnji s proizvođačima koji uzgajaju perad za

obnovu populacije slobodnoživuće divljači, razvijaju smjernice za dobru praksu biosigurnosti za takve farme.

Član 8.

(Uslovi otpreme peradi radi obnove populacije slobodnoživuće divljači)

- (1) Ured dozvoljava da se otprema u druge države proizvodne peradi namijenjene obnovi populacije slobodnoživuće divljači odobrava samo ukoliko je na farmi otpreme:
 - a) nadležni veterinarski inspektor proveo kontrolu i potvrdio da farma poštuje smjernice za dobru praksu biosigurnosti; i
 - b) da je u toku dvomjesečnog perioda prije datuma otpreme peradi:
 - 1) farma uključena u službeni program stalnoga nadzora za influencu ptica, u skladu s odredbama Pravilnika o mjerama za suzbijanje i kontrolu influence ptica; ili
 - 2) provedeno serološko ispitivanje s negativnim nalazom na virus influence ptica podtipove H5 i H7, za oba slučaja na uzorcima nasumično uzetim iz jata porijekla iz kojeg se treba sastaviti pošiljka, i to:
 - 50 uzoraka u slučaju pataka ili gusaka; ili
 - 20 uzoraka u slučaju ostale peradi.
- (2) Ured dozvoljava da se otprema proizvodne peradi namijenjene za obnovu populacije slobodnoživuće divljači a koja je mlađa od jednog mjeseca u druge države dopušta samo ukoliko:
 - 1) farma otpreme ispunjava uslove iz stava (1) ovog člana; i
 - 2) ako je u roku od sedam dana prije datuma slanja provedena virološka pretraga na influencu ptica metodom izolacije virusa ili polimeraza lančane reakcije (u daljnjem tekstu: PCR) na 20 briseva kloake i 20 briseva dušnika ili orofaringealnih briseva kod peradi koja se otprema.
- (3) Nadležni veterinarski inspektori dužni su narediti i nadzirati da se prije otpreme proizvodne peradi navedene u st. (1) i (2) ovog člana, u roku od 24 sata prije otpreme pošiljke provede zdravstveni pregled jata porijekla.
- (4) Laboratorijske pretrage predviđene stavom (1) tačkom b) i stavom (2) ovog člana provode u skladu s odredbama Dijagnostičkog priručnika za influencu ptica ("Službeni glasnik BiH", broj 74/10).

Član 9.

(Certificiranje peradi namijenjene obnovi populacije)

U veterinarsko-zdravstvenom certifikatu koji prati pošiljke peradi namijenjene obnovi populacije slobodnoživuće divljači koja se otprema u druge države potrebno je naglasiti da navedena pošiljka ispunjava uslove navedene ovim Pravilnikom.

Član 10.

(Prilozi Pravilnika)

Prilozi I. i II. štampani su u prilogu ovog Pravilnika i čine njegov sastavni dio.

Član 11.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 181/14
23. oktobra 2014. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Vjekoslav Bevanda, s. r.

PRILOG I.**Mjerila i faktori rizika koje treba uvažiti prilikom primjene mjera utvrđenih članom 3. na pojedinačnim peradarskim farmama****I. DIO**

Faktori rizika za prijenos virusa na perad:

- lokacija farmi duž putova seobe ptica selica, posebno ako se kreću od srednje i istočne Azije, područja Kaspijskog mora i Crnog mora, Bliskog Istoka i Afrike;
- udaljenost farme od vodnih područja, ribnjaka, močvara, jezera ili rijeka gdje se okupljaju vodene ptice selice;
- lokacija peradarskih farmi u područjima s visokom gustoćom ptica selica, posebno vodenih ptica;
- perad ili druge ptice u zatočeništvu koje se drže na otvorenim farmama ili bilo kojim drugim prostorima u kojima se dodir između divljih ptica i peradi ili drugih ptica u zatočeništvu ne može spriječiti u dovoljnoj mjeri.

II. DIO

Faktori dodatnog rizika za širenje virusa unutar farme i s farme na farmu:

- lokacija peradarske farme u područjima s visokom gustoćom peradarskih farmi;
- intenzitet premještanja peradi i drugih ptica u zatočeništvu, vozila i lica na i iz farmi i drugi posredni i neposredni kontakti među farmama.

PRILOG II.**Mjerila koja treba uvažiti prilikom primjene mjera utvrđenih članom 4. na komercijalnim imanjima**

- unos hrane i vode smanjen za više od 20%,
- proizvodnja jaja smanjena za više od 5% više od dva dana,
- stopa smrtnosti životinja viša od 3% u roku od sedam dana,
- svaki klinički znak ili posmrtna lezija koji upućuju na influencu ptica.

"E"

Na temelju članka 15. stavak 2. Zakona o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02) i članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Ureda za veterinarstvo Bosne i Hercegovine, na 110. sjednici, održanoj 23. listopada 2014. godine, donijelo je

PRAVILNIK**O BIOSIGURNOSNIM MJERAMA ZA SMANJENJE RIZIKA OD PRIJENOSA VISOKO PATOGENE INFLUENCE PTICA S PTICA KOJE ŽIVE U DIVLJINI NA PERAD I DRUGE PTICE U ZATOČENIŠTVU****Članak 1.****(Predmet)**

Ovim se Pravilnikom utvrđuju mjere biološke sigurnosti za smanjenje rizika od prijenosa visoko patogene influence ptica koju uzrokuje virus influence A podvrste H5N1 s ptica koje žive u divljini na perad i druge ptice u zatočeništvu, te osigurava sustav ranog otkrivanja u područjima posebnog rizika, kao i uvjeti za stavljanje u promet gajene peradi namijenjene za obnovu populacije slobodnoživuće divljači.

Članak 2.**(Definicije)**

Za potrebe ovoga Pravilnika primjenjuju se sljedeće definicije:

- a) "perad" su kokoši, pure, perlinke, patke, guske, prepelice, golubovi, fazani i jarebice i nojevi (Ratitae) uzgajani ili držani u zatočeništvu radi rasploda, proizvodnje mesa ili jaja za ljudsku potrošnju ili radi obnove populacije slobodnoživuće divljači;
- b) "proizvodna perad" je perad stara 72 sata ili više, uzgajana radi proizvodnje mesa i/ili jaja za ljudsku potrošnju ili obnove populacije slobodnoživuće divljači;
- c) "slobodnoživuća divljač" su divlje ptice koje se love radi ljudske potrošnje.

Članak 3.**(Mjere biološke sigurnosti)**

- (1) Uzimajući u obzir mjerila i faktore rizika iz Privitka I. ovoga Pravilnika, nadležna tijela u BiH poduzimaju prikladne i izvedive mjere za smanjenje rizika od prijenosa visoko patogene influence ptica koju uzrokuje virus influence A podvrste H5N1 (u daljnjem tekstu "influenca ptica") s ptica koje žive u divljini na perad i druge ptice u zatočeništvu.
- (2) Ovisno o specifičnoj epidemiološkoj situaciji, mjere iz stavka (1) ovog članka posebice su usmjerene na:
 - a) sprečavanje posrednog i neposrednog kontakta ptica koje žive u divljini, posebice vodenih ptica, s peradi i ostalim pticama, a posebice patkama i guskama,
 - b) odvajanje domaćih pataka i gusaka od ostale peradi.
- (3) Nadležna inspeksijska tijela entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine dužna su osigurati da se provjere zdravlja životinja na peradarskim posjedima provode sukladno odredbama ovoga Pravilnika.
- (4) Mjere iz stavka (1) ovog članka i sustav nadzora koji se provodi sukladno odredbama članka 4. Pravilnika o mjerama za suzbijanje i kontrolu influence ptica ("Službeni glasnik BiH", broj 35/10) je potrebno redovito prilagođavati na područjima koja su identificirana kao posebice rizična za unos influence ptica, a u cilju prilagođavanja promjenama epidemiološke i ornitološke situacije.

Članak 4.**(Sustav ranog otkrivanja)**

- (1) Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured), u suradnji s nadležnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, uzimajući u obzir mjerila iz Privitka II. ovoga Pravilnika, uvode sustav ranog otkrivanja na područjima za koja se utvrdi da su posebice rizična za unos influence ptica.
- (2) Sustav ranog otkrivanja namijenjen je brzoj prijavi bilo kakvog znaka influence kod peradi i drugih ptica u zatočeništvu koje vlasnici ili čuvari upućuju nadležnim tijelima sukladno posebnim propisima kojima je regulirano ovo područje.

Članak 5.**(Mjere zabrane)**

- (1) Nadležna tijela entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine dužna su osigurati da su sljedeće aktivnosti zabranjene u područjima njihove nadležnosti a za koja je utvrđeno da su u povećanom riziku od unošenja influence ptica sukladno odredbama članka 3. ovoga Pravilnika:
 - a) držanje peradi na otvorenom bez nepotrebnog zadržavanja;
 - b) uporabe vanjskih rezervoara vode za perad;